

Beroepscode Schrijftolk

Datum: 16 november 2019

Inleiding

Deze beroepscode is geldig voor de schrijftolken in Nederland.

De beroepscode is geschreven door de werkgroep beroepscode en beroepsprofiel van de Nederlandse Schrijftolken Vereniging (NSV). De NSV heeft dit document voorgelegd aan haar leden en aan het werkveld. Op 16 november 2019 is de definitieve tekst vastgesteld. Deze beroepscode vervangt de voorgaande Beroepscode Schrijftolk. Dit document hangt nauw samen met het door het NSV vastgestelde Beroepsprofiel Schrijftolk.

Begrippenlijst

- Auditief beperkten: dit zijn alle mensen die een auditieve beperking hebben (en mogelijk als gevolg daarvan een communicatieve beperking), met als voorbeelden (maar zich niet beperkend tot): vroegdoof/pre -linguaal doof, plotsdoof, laatdoof, doofblind of slechthorend.
- Doofblind(heid): doofblindheid is een combinatie van doofheid/slechthorendheid en blindheid/slechtziendheid.
- Klanten: dit zijn mensen die gebruik maken van de dienst van een schrijftolk. Dit betreft zowel mensen met een auditieve beperking als horende mensen.
- Schrijftolk: een schrijftolk maakt gesproken taal leesbaar. Een schrijftolk gebruikt hiervoor een Veyboard, dat is aangesloten op een computer (en eventueel beamer) en/of pen en papier. Op deze wijze ondersteunt de schrijftolk de communicatie tussen mensen met en zonder auditieve beperking.
- Tolkopdracht: dit is de situatie waarvoor een schrijftolk wordt aangevraagd.
- Tolktekst: dit is de te lezen tekst die weergegeven wordt tijdens een tolkopdracht. Indien slechts één auditief beperkte klant bij de tolkopdracht aanwezig is, bevat de tolktekst in principe niet de gesproken tekst van deze klant.
- Werkveld: Het werkveld van de schrijftolk strekt zich uit tot alle mogelijke situaties waarbij sprake is van communicatie tussen personen met en zonder auditieve beperking.

Artikel 1

De schrijftolk stelt zich op de hoogte van de wet- en regelgeving die in haar werkveld van toepassing zijn en leeft deze na.

Artikel 2

Een schrijftolk stelt zichzelf, voordat zij een tolkopdracht aanneemt, de volgende vier vragen:

- Voldoet de aanvraag aan de functieomschrijving van een schrijftolk, zoals in de begrippenlijst is omschreven?
- Ben ik voor deze tolkopdracht voldoende deskundig?
- Beschik ik over voldoende vaardigheden om deze tolkopdracht uit te voeren?
- Kan ik met mijn persoonlijke, maatschappelijke en ethische opvattingen deze tolkopdracht uitvoeren?

Als de schrijftolk één van deze vier vragen ontkennend beantwoordt, dient zij de tolkopdracht te weigeren.

Artikel 3

3.1

De schrijftolk informeert (nieuwe) klanten over de Beroepscode Schrijftolk en de tolkvoorzieningen in het algemeen.

3.2

De schrijftolk laat zien in haar gedrag dat zij de zelfstandigheid van de klant respecteert.

3.3

De schrijftolk heeft een professionele attitude richting klanten, waarbij gelijkwaardigheid het uitgangspunt is.

Artikel 4

4.1

De schrijftolk vervult de functie van schrijftolk zoals in de begrippenlijst is omschreven.

4.2

Tijdens de voorbereiding, de introductie en het tolkproces creëert de schrijftolk in overleg met de klant(en) randvoorwaarden voor optimale communicatie en uitoefening van haar werkzaamheden.

4.3

De schrijftolk maakt de gesproken boodschap leesbaar en doet dit naar eer en geweten.

4.4

De schrijftolk

- is neutraal qua uiterlijk;
- is geen deelnemer aan de situatie;
- houdt een gepaste afstand tot de klanten;
- reageert neutraal op de inhoud van de situatie;
- is zich bewust van haar eigen normen en waarden en voorkomt dat deze van invloed zijn op de tolktekst.

4.5

Indien tijdens de uitvoering van de tolkopdracht blijkt dat de schrijftolk niet vaardig en/of deskundig genoeg is of dat de tolkopdracht strijdig is met de persoonlijke, maatschappelijke en ethische opvattingen van de schrijftolk, dan communiceert zij dit onmiddellijk met de klanten en legt mogelijke oplossingen aan de klanten voor. Indien geen oplossing gevonden wordt, beëindigt de schrijftolk de uitvoering van de tolkopdracht.

4.6

De schrijftolk tolkt alleen indien de auditief beperkte klant (fysiek of virtueel) bij de tolkopdracht aanwezig is.

4.7

De schrijftolk overhandigt de tolktekst alleen op verzoek van klanten en slechts als alle partijen daarmee instemmen. Deze tekst is alleen bestemd voor persoonlijk gebruik en hieraan kunnen geen rechten worden ontleend.

Artikel 5

5.1

De schrijftolk heeft zwijgplicht. Dit houdt in dat de schrijftolk alle informatie voorafgaand aan, tijdens en na de tolkopdracht vertrouwelijk behandelt. En indien artikel 4.7 niet van toepassing is, verwijdert de schrijftolk de tolktekst van de computer.

5.2

Wanneer de schrijftolk tijdens de beroepsuitoefening informatie krijgt waardoor zij een sterk vermoeden heeft dat het mentale en/of fysieke welzijn van mensen in gevaar kan komen, dan meldt zij aan de klant dat zij haar zwijgplicht doorbreekt en de betreffende informatie aan de daartoe aangewezen instanties meldt.

Artikel 6

Het schrijftolken voor doofblinde klanten. In aanvulling op en/of in afwijking van de overige artikelen van deze beroepscode geldt, ten aanzien van het tolken voor doofblinde klanten, dat:

6.1

de schrijftolk een professionele schakel is in de communicatie tussen doofblinde klanten en hun omgeving, zowel in het leefdomein, het onderwijsdomein, als in het werkdomein. De schrijftolk is verantwoordelijk voor de communicatie, maar niet aansprakelijk voor de gevolgen die voortvloeien uit de tolksituatie.

6.2

de schrijftolk zich ervan bewust is dat er een onderscheid bestaat tussen de werkzaamheden van een schrijftolk en die van een doofblindenbegeleider, alsmede tussen de tolkvoorziening en de begeleidersvoorziening. Schrijftolken voor doofblinde klanten vraagt vanwege de visusbeperking van de

doofblinde klant veelal een actievere rol van de schrijftolk, maar de schrijftolk waakt ervoor dat de tolkwerkzaamheden niet omslaan in hoofdzakelijk begeleiding.

6.3

afhankelijk van de mate van de visusbeperking van de doofblinde klant, het geven van visuele informatie (beschrijven) en het begeleiden van de doofblinde klant, tot de taken van de schrijftolk gerekend kunnen worden, wanneer deze voortvloeien uit de tolkopdracht. De schrijftolk zal tijdens de tolkopdracht geen andere functie vervullen, zoals bijvoorbeeld die van hulpverlener of adviseur.

6.4

de schrijftolk de autonomie en de zelfstandigheid van de doofblinde klant respecteert, en dat naar de doofblinde klant en naar andere aanwezige personen toont in houding en gedrag.

6.5

een doofblinde klant een beroep kan doen op de schrijftolk met betrekking tot het thuis ophalen, het vervoer naar de tolklocatie, en het naderhand weer thuisbrengen. De schrijftolk is hiertoe niet verplicht en mag de tolkopdracht ook uitvoeren zonder de doofblinde klant thuis op te halen en na het tolken vanaf de tolklocatie weer thuis te brengen. Te allen tijde worden afspraken hieromtrent - vooraf - in overleg tussen de doofblinde klant en de schrijftolk gemaakt.

6.6

het tolken voor doofblinde klanten een specifieke tolkmethode kan vereisen die vormgegeven kan worden via onder andere (maar zich niet beperkend tot): tolken in getypte tekst op een scherm met vergrote letters en/of aangepaste kleuren, tolken via een brailleleesregel, tolken van gesproken Nederlands naar gesproken Nederlands, tolken in schrift, tolken via vierhanden gebaren (tactiele gebaren), en eventuele combinaties van de hier genoemde tolkmethodes.

Artikel 7

7.1

De schrijftolk vraagt en geeft, indien gewenst, ondersteuning aan collega-tolken.

7.2

De schrijftolk geeft indien gewenst feedback aan collega-tolken en klanten.